

Iniciativa sobre Benestar Planetari

Tercera convocatòria d'accions de recerca (2021)

ANTECEDENTS

El Benestar Planetari és un nou concepte que la Universitat Pompeu Fabra (UPF) proposa per crear una agenda d'investigació global, interdisciplinària i orientada a l'impacte sobre problemes urgents a escala planetària i reptes relacionats amb l'antropocè, inclòs el benestar de les persones, les societats i el mateix planeta. Aquest nou concepte de Benestar Planetari assumeix que cal amb urgència investigació, ensenyament, transferència i difusió de coneixements originals creats conjuntament per les ciències socials, les humanitats, les ciències de la vida i la tecnologia.

Tal com s'utilitza en aquesta convocatòria, el concepte s'adapta a la idea de Salut Planetària, però transcendeix l'àmbit de la salut per abastar totes les dimensions del benestar. La Salut Planetària s'ha concebut recentment com l'assoliment del nivell més alt possible de salut, benestar i equitat a tot el món a través d'una atenció acurada envers els sistemes humans —polítics, econòmics i socials— que conformen el futur de la humanitat i els sistemes naturals de la Terra, els quals defineixen els límits ambientals segurs en què la humanitat pot prosperar.

En un context sense precedents de canvi climàtic ràpid i transformacions globals del món, l'informe sobre Salut Planetària¹ suggereix que la humanitat només es pot desenvolupar amb èxit al segle XXI si les desigualtats inacceptables en salut i riquesa s'adrecen dins els límits ambientals de la Terra, a través de la generació de nous coneixements, la implementació de polítiques sàvies, diverses accions determinades i un lideratge inspirador. Les amenaces ambientals a la salut i la civilització humanes es caracteritzen per arribar de manera sobtada i incerta. Les nostres societats s'enfronten a riscos grans i poderosos que requereixen accions urgents i transformadores per protegir les generacions presents i futures. L'informe també destaca diversos desafiaments transversals, com ara la necessitat d'entendre la complexitat, la interdisciplinarietat i la urgència.

El 2018, la UPF va iniciar la iniciativa sobre Benestar Planetari. L'objectiu d'aquesta iniciativa és promoure una acció interdisciplinària transversal en el camp del benestar planetari, amb l'objectiu de proporcionar a la Universitat una visió compromesa amb els grans reptes de la societat en el segle XXI. Durant el segle passat, la humanitat va fet grans progressos per millorar el benestar de la societat. Aquest progrés, però, ha tingut un cost: una taxa d'explotació sense precedents de recursos naturals i desigualtats inacceptables en salut i riquesa. Per això, la UPF ha decidit centrar la seva energia a respondre a aquesta situació, que suposa un repte en els diversos àmbits de coneixement i educació de la Universitat.

L'any 2019, es va presentar la primera convocatòria d'accions de recerca a la qual es van presentar 33 sol·licituds de les quals 16 van ser finançades (3 ajudes a estudiants de doctorat, 3 a investigadors postdoctorals, 6 projectes de recerca i 4 tallers i conferències). L'any 2020 es va realitzar la segona convocatòria a la qual es van presentar 38 sol·licituds de les quals 21 van ser finançades (7 ajudes a estudiants de doctorat, 4 a investigadors postdoctorals, 5 projectes de recerca i 5 tallers i conferències).

L'objecte i el contingut de la iniciativa sobre Benestar Planetari tenen encara límits no del tot precisos, però s'entén que impliquen estendre el concepte del marc de Salut Planetària a una gamma més àmplia

---

¹ Sarah Whitmee, Andy Haines, Chris Beyrer, Frederick Boltz, Anthony G. Capon, Braulio Ferreira de Souza Dias, Alex Ezeh, Howard Frumkin, Peng Gong, Peter Head, Richard Horton, Georgina M. Mace, Robert Marten, Samuel S. Myers, Sania Nishtar, Steven A. Osofsky, Subhrendu K. Pattanayak, Montira J. Pongsiri, Cristina Romanelli, Agnes Soucat, Jeanette Vega, Derek Yach. Safeguarding human health in the Anthropocene epoch: report of The Rockefeller Foundation–Lancet Commission on planetary health. *Lancet*. 2015; 386:1973-2028.

d'àrees relacionades amb el benestar, així com fer èmfasi en la importància del treball interdisciplinari entre les ciències socials, les humanitats, les ciències de la vida i la tecnologia. Seguint l'informe de l'International Panel on Social Progress (IPSP), entenem el benestar individual i social com un objectiu general de la societat, amb una naturalesa multidimensional que inclou riquesa, equitat, medi ambient i altres béns públics, com la salut i l'educació. Aquesta idea de benestar planetari és normativa en el sentit que hi ha múltiples perspectives sobre el que importa a la societat.²

La iniciativa sobre Benestar Planetari de la UPF està estretament alineada amb els tres centres concèntrics dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS). En primer lloc, el nucli central d'objectius relacionats amb el benestar (ODS 1, ODS 3, ODS 4, ODS 5, ODS 10, ODS 16); en segon lloc, els objectius relacionats amb les infraestructures (ODS 2, ODS 6, ODS 7, ODS 8, ODS 9 i ODS 12); i en tercer lloc, una capa que insereix els anteriors ODS en els objectius relacionats amb el medi natural (ODS 6, ODS 13, ODS 14 i ODS 15). Finalment, també aconsegueix l'objectiu general de crear aliances per aconseguir els objectius anteriors (ODS 17).

Aquest any 2021 s'ha publicat el primer article científic que fa un pas endavant per a definir amb major precisió que s'entén per benestar planetari, com es pot avançar en la recerca dins d'aquest *framework* i quines sèries algunes de les àrees prioritàries en aquesta recerca. Es tracta de l'article JM Antó, JL Martí, J Casals et al, "The Planetary Wellbeing Initiative: Pursuing the Sustainable Development Goals in Higher Education" *Sustainability* 13(6), 3372, 2021.³

Qualsevol recerca que pugui contribuir a desenvolupar nous coneixements en alguna de les àrees següents pot constituir un exemple excel·lent d'una preocupació relacionada amb el Benestar Planetari:

- Co-beneficis per a la salut i el medi ambient
- Integració de la protecció mediambiental en els sistemes de salut
- Canvi climàtic
- Energies netes
- Producció alimentària i dietes sanes amb baix impacte ambiental
- Solucions integrades de l'ús del sòl
- Estudis urbans
- Governança global
- Desigualtats globals
- Desenvolupament sostenible
- Pobresa
- Envel·liment
- Educació global
- Salut global, i en particular temes relatius a la pandèmia de COVID19
- Benestar animal, humà i social

La present convocatòria té per objectiu promoure col·laboracions interdisciplinàries per aportar oportunitats de finançament inicial i de petita escala (*seed funding*) en tot allò relacionat amb l'encara ampli concepte de Benestar Planetari. Les col·laboracions interdisciplinàries es consideraran una condició necessària en totes les modalitats de la present convocatòria. També seran ben avaluats aquells temes que s'entenguin com a nous enfocaments per comprendre la complexitat a escala local i global. Aquesta convocatòria ha estat concebuda com un primer pas per identificar una comunitat de científics de la UPF que se sent interrogada pels reptes globals de l'Antropocè i que està preparada per explorar sinergies amb altres disciplines a fi d'abordar aquests desafiaments.

---

² International Panel on Social Progress. 2018 Report. Rethinking Society for the 21st Century. Summary. Cambridge University Press 2018. <https://www.ipsp.org/wp-content/uploads/2018/10/IPSP-Executive-Summary.pdf>

³ <https://www.mdpi.com/2071-1050/13/6/3372>; <https://doi.org/10.3390/su13063372>.

OBJECTIU GENERAL

L'objectiu d'aquesta convocatòria és donar suport a una nova generació d'investigadors i d'acadèmics per promoure i afavorir col·laboracions multidisciplinàries i transdisciplinàries entre els professors de la UPF i potenciar col·laboracions amb líders i institucions internacionals reconegudes. Per tal d'assolir aquest objectiu, la convocatòria finançarà tres tipus d'accions diferents corresponents a les tres categories d'ajuts següents:

Categoria 1: Ajuts per a formació d'estudiants de doctorat

Categoria 2: Projectes de recerca pilot i establiment de col·laboracions de recerca en Benestar Planetari

Categoria 3: Organització de tallers, conferències i congressos

BASES GENERALS, CRITERIS GENERALS D'ELEGIBILITAT I PROCEDIMENT

1. Les accions finançades en aquesta convocatòria han de referir-se de manera directa a aspectes rellevants del Benestar Planetari amb especial atenció a la dimensió global i a la naturalesa complexa dels mateixos. Aquests aspectes han d'estar explícitament desenvolupats a la proposta.
2. Una condició necessària és que totes les propostes tinguin un enfocament multidisciplinari i/o interdisciplinari, que pot ser fruit de col·laboracions d'investigadors de diferents departaments o del mateix departament amb disciplines i/o enfocaments diversos i complementaris. Es valoraran especialment les propostes que apliquen enfocaments innovadors a problemes globals i complexos. Aquest punt ha de quedar explícitament justificat i detallat a la proposta.
3. Les persones beneficiàries d'aquests ajuts hauran de ser estudiants o PDI de la UPF, però podran presentar propostes amb participació d'investigadors d'altres institucions. En aquest cas, de resultar aprovades, el finançament l'haurà de rebre i gestionar la persona membre de la UPF des de la mateixa universitat.
4. En cas de ser concedides, totes les propostes s'han de completar en el termini màxim de dos anys des de l'aprovació. En cas de força major excepcional, es podrà sol·licitar una extensió d'aquest termini mitjançant un escrit justificatori que serà presentat al Rector/a o a l'òrgan o persona en que aquest delegui, i que respondrà en el termini d'un mes.
5. De manera anàloga al punt anterior, en cas que la persona beneficiària d'un ajut volgués modificar de manera excepcional el projecte o les activitats per a les que ha sol·licitat el finançament, haurà d'adreçar un escrit justificatori al Rector/a o a l'òrgan o persona en que aquest delegui, i que respondrà en el termini d'un mes.
6. El pressupost total d'aquesta convocatòria marc per a totes les accions, provinent del pressupost general de la universitat, és de 146.000 euros.
7. Una modalitat o acció es declararà deserta si no se n'aprova cap sol·licitud. En aquest cas, així com en el cas que les sol·licituds presentades i concedides no esgotin els fons previstos per a cada categoria, els fons sobrants es podran distribuir entre les altres categories.
8. Les sol·licituds s'hauran de presentar entre **el dies 29 d'abril i el 31 de maig de 2021**, ambdós inclosos, per via telemàtica a l'adreça següent: benestarplanetari@upf.edu i utilitzant els formularis que es trobaran accessibles a la pàgina de la Iniciativa pel Benestar Planetari: <https://www.upf.edu/web/wellbeing>.

9. La unitat administrativa instructora d'aquesta convocatòria serà el Servei de Recerca.

10. El Rector/a anomenarà una Comissió Avaluadora integrada per entre tres i sis professors o recercadors permanents de la UPF provinents de disciplines o àmbits diferents. Aquesta Comissió Avaluadora seleccionarà i/o prioritzarà les sol·licituds segons els criteris d'avaluació i priorització expressats respectivament dins de cada acció.

11. El Rector/a, o l'òrgan o persona en que ell delegui, resoldrà la concessió d'aquests ajuts. Aquesta resolució exhaurirà la via administrativa, i serà publicada al Campus Global, com a molt tard el dia **1 de juliol de 2021**.

CATEGORIA 1. CONVOCATÒRIA D'AJUTS PER A FORMACIÓ D'ESTUDIANTS DE DOCTORAT

1. Objectiu

L'objectiu d'aquesta categoria d'ajuts és promoure una nova generació d'investigadors en Benestar Planetari, tot donant finançament als estudiants de doctorat per a poder completar la seva formació de multidisciplinària i interdisciplinària en àrees del Benestar Planetari diferents a l'àmbit principal en el que es desenvolupa la seva tesi doctoral.

2. Finançament

Es podrà finançar fins a 3.000 € per sol·licitud, fins a un total per aquesta acció de 10.000 €.

3. Despeses elegibles

Les despeses elegibles inclouen:

- Mobilitat (visites/estades en centres o grups de recerca líders en l'àrea del Benestar Planetari)
- Despeses de cursos de formació presencials o en línia en temes diferents a l'àmbit o disciplina principal en el que s'estigui desenvolupant la tesi doctoral
- Assistència a conferències i congressos
- Es podran considerar altres accions de formació si es justifiquen correctament

4. Criteri d'elegibilitat

Seràn elegibles tots els estudiants de doctorat de la UPF, sempre i quan el desenvolupament de l'activitat finançada es pugui realitzar mentre duri el seu període de realització de tesi doctoral. Els estudiants admesos però no matriculats són elegibles, però la concessió del finançament queda condicionada a la matrícula en el programa de doctorat

5. Sol·licitud

Les sol·licituds han d'incloure la informació següent en un únic fitxer PDF:

- Formulari de sol·licitud corresponent a aquesta categoria 1 (amb un màxim de 8 pàgines). Aquest formulari ha d'incloure un primer full amb les dades bàsiques de la sol·licitud, un màxim de 2 pàgines d'explicació del projecte de recerca doctoral de l'estudiant, un màxim de 3 pàgines de descripció del projecte o de les activitats de formació per a les quals es demana el finançament, un màxim d'una pàgina per al pla de treball i un màxim d'una pàgina pel pressupost)
- Carta del supervisor principal (màxim de 2 pàgines) justificant la connexió de les activitats per a les que es demana finançament amb el marc del Benestar Planetari i la multidisciplinarietat d'aquestes activitats respecte l'àmbit o disciplina principal en la que es desenvolupa la tesi doctoral.
- CV del sol·licitant
- CV del supervisor principal
- CV del supervisor del centre receptor (en cas d'aplicacions de mobilitat)

6. Criteris de valoració/priorització de les sol·licituds

Es prioritzaran les sol·licituds en que:

- el projecte de la tesi doctoral estigui directament relacionat amb l'àrea del benestar planetari, o es justifiqui que la realització de l'acció permetrà donar un enfoc de benestar planetari a aquells projectes no directament enfocats a aquesta àrea.

- el projecte de recerca tingui un marcat component multidisciplinari o interdisciplinari, o es justifiquin que la realització de l'acció permetrà donar aquest enfoc interdisciplinari al projecte.
- l'acció permeti la implementació de metodologies, temàtiques o punts de vista innovadors a la tesi doctoral.
- l'acció o accions proposades privilegii l'activitat online o que estalvi emissions de CO₂, especialment causades per desplaçament per transport aeri, o que justifiquin degudament la necessitat d'aquests desplaçaments.

7. Memòria justificativa

Els beneficiaris de les ajudes han de presentar un informe després de la finalització de l'activitat (se'n donaran detalls als adjudicataris) i una memòria econòmica justificant les despeses derivades de l'acció corresponent (targeta d'embarcament, rebut de la inscripció a cursos, o altres, segons correspongui).

CATEGORIA 2. PROJECTES DE RECERCA PILOT I ESTABLIMENT DE COL-LABORACIONS DE RECERCA EN BENESTAR PLANETARI

1. Objectiu

L'objectiu d'aquesta convocatòria és donar suport a accions que promoguin la recerca col·laborativa i permetre als investigadors buscar fons externs per a la realització de projectes col·laboratius de major envergadura en àrees d'investigació de rellevància estratègica per al Benestar Planetari, mitjançant l'aplicació de propostes en convocatòries competitives internacionals. Aquestes accions poden anar des de projectes pilot per donar suport a futures sol·licituds amb dades inicials, fins a l'organització de reunions de treball amb investigadors nacionals i internacionals per treballar aquestes propostes. Es consideraran particularment positives aquelles propostes que incloguin un compromís de generar projectes per a les convocatòries del ERC incloent la modalitat Sinergy.

2. Finançament

Es podrà finançar fins a 20.000 € per sol·licitud, fins a un total en aquesta acció de 100.000 €.

3. Despeses elegibles

Les despeses elegibles inclouen:

- Despeses d'organització de reunions o trobades, especialment amb els investigadors internacionals amb els que es vol establir contactes per a la sol·licitud de fons competitiu de recerca, incloent despeses de viatge i allotjament
- Despeses de realització de qualsevol activitat de recerca que es justifiqui en el marc del projecte presentat
- Despeses de contractació de personal de suport a la recerca, sempre dins del màxim atorgat per ajut i prioritant el co-finançament d'aquestes despeses amb altres fonts

4. Criteri d'elegibilitat

Seràn elegibles totes aquelles propostes presentades per grups d'investigadors que formin part del PDI de la UPF i que treballin en àrees relacionades amb el Benestar Planetari. El grup sol·licitant haurà de comptar amb un o dos Investigadors Principals (IP), que hauran de ser doctors i membres del PDI. Els grups podran presentar una sol·licitud conjunta amb investigadors, grups de recerca o institucions externes a la UPF.

5. Sol·licitud

Les sol·licituds han d'incloure la informació següent en un únic fitxer PDF:

- Formulari de sol·licitud corresponent a aquesta categoria 1 (amb un màxim de 8 pàgines). Aquest formulari ha d'incloure un primer full amb les dades bàsiques de la sol·licitud, un màxim de 5 pàgines amb la descripció del projecte de recerca i de les activitats per a les que es demana finançament, un màxim d'una pàgina per al pla de treball i un màxim d'una pàgina pel pressupost)
- CV complet de l'investigador principal
- CV breu (1 pàgina) dels investigadors col·laboradors que formen part del grup sol·licitant

6. Criteris de valoració/priorització de les sol·licituds

Es prioritzaran les sol·licituds en que:

- el projecte de recerca estigui enfocat en l'àrea del benestar planetari
- es demostrï un clar component interdisciplinari i innovador
- adequació del projecte per a ser competitiu en convocatòries competitives internacionals
- l'acció o accions proposades privilegii l'activitat online o que estalviï emissions de CO2, especialment causades per desplaçament per transport aeri, o que justifiquin degudament la necessitat d'aquests desplaçaments.

7. Memòria justificativa

Els beneficiaris de les ajudes han de presentar un informe després de la finalització de l'activitat (se'n donaran detalls als adjudicataris) i una memòria econòmica justificant les despeses derivades de l'acció corresponent.

CATEGORIA 3. ORGANITZACIÓ DE TALLERS, CONFERÈNCIES I CONGRESSOS

1. Objectiu

L'objectiu d'aquesta acció és promoure tallers, conferències i congressos interdisciplinaris dedicats al debat sobre temes de recerca d'avantguarda relacionats amb el Benestar Planetari. S'espera que reuneixin un grup d'investigadors internacionals de diversos àmbits acadèmics per un període breu a les instal·lacions de la UPF.

2. Finançament

Es podrà finançar fins a 6.000 € per sol·licitud, fins a un total en aquesta acció de 36.000 €.

3. Despeses elegibles

És elegible qualsevol despesa d'organització dels tallers, conferències i congressos que estigui degudament justificada, des de l'edició de materials o cartelleria, les despeses de difusió prèvia de la convocatòria de l'event, les despeses d'allotjament i viatge dels ponents, de *coffee break*, etc., així com també les despeses de retransmissió, i d'edició i/o publicació dels resultats.

4. Criteri d'elegibilitat

Seràn elegibles per aquesta acció les propostes presentades i liderades per un mínim de dos investigadors membres del PDI de la UPF de diferents àmbits disciplinaris.

5. Sol·licitud

Les sol·licituds han d'incloure la informació següent en un únic fitxer PDF:

- Formulari de sol·licitud corresponent a aquesta categoria 1 (amb un màxim de 6 pàgines). Aquest formulari ha d'incloure unes primeres pàgines amb les dades bàsiques de la sol·licitud, un màxim de 2 pàgines amb la descripció dels events que es vol organitzar i pels quals es demana finançament, i un màxim d'una pàgina pel pressupost
- CV complert dels sol·licitants
- CV breu dels investigadors/acadèmics convidats (si ja es coneixen)

6. Criteris de valoració/priorització de les sol·licituds

Es prioritzaran les sol·licituds en que:

- l'activitat se centri en temàtiques que connectin més centralment amb l'àrea del benestar planetari
- l'activitat aporti un punt de vista original i innovador, per exemple l'aplicació de noves metodologies o temàtiques
- l'activitat tingui un component interdisciplinari
- l'acció o accions proposades privilegii l'activitat online o que estalvi emissions de CO₂, especialment causades per desplaçament per transport aeri, o que justifiquin degudament la necessitat d'aquests desplaçaments.

7. Memòria justificativa

Els beneficiaris de les ajudes han de presentar el programa final del taller/conferència i una memòria econòmica justificant les despeses derivades de l'acció corresponent.